

Štev. 20. Leto 8.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravništvo:
Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbor-
nice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Izredni kongres USŽJ

je za nami. Gotovo v najbolj kritičnih
casih so zborovali zastopniki železni-
čarjev iz cele države, da zavzamejo
stališče k neznosnemu položaju, v ka-
terem se nahajajo železničarji in da
zavzamejo stališče proti nameri delo-
dajalca, ki hoče uničiti zadnjo ob-
rambno postojanko — razredno orga-
nizacijo železničarjev.

Resni obrazi delegatov, sodrugov
progovnih delavcev, delavcev iz de-
lavnic in kurilnic, katerim je beda in
pomanjkanje ter skrb za vzdrževanje
propadajočih družin začrtala v obraze
ostre poteze, so pričali, da se zavedajo
odločilnega momenta in so dokazovali,
da hoče izkoriščani železničar vztra-
jati v borbi za boljše bodočnost, v
borbi za svoje pravice in za pravice
vsega delavskega razreda.

Soglasnost pri vseh zaključkih,
sprejem vseh resolucij brez vsake de-
bate priča, da se železničar zaveda, da
ga govoričenje ne more rešiti iz tež-
kega položaja, marveč, da ga zamore
rešiti edino jeklena volja, ki naj zdru-
ži vse železničarje v enotno fronto za
izvojevanje človeku dostojnega živ-
ljenja.

Kongres je obravnaval vse važne
zadeve:

težek položaj delavstva, ki danes
propada vsled brezplačnih dopustov,
zmanjšanja plač in velikih javnih
dajatev,

neresena vprašanja upokojencev,
zlasti kronskih rentnikov, ki še danes
niso prevedeni v dinarsko veljavo,
izenačenju staroupokojencev, povr-
nitvi skozi desetletja vživanih pravic,
katere so upokojenci v preteku zad-
njih par let izgubili,

o 'bolniški blagajni, kjer se želez-
ničarji zamažajo že od ustanovitve sem
bore za avtonomijo, kjer se jim leto
za letom reducira pravice in kjer se
onemogoča upokojenemu delavcu na-
daljevati članstvo po upokojitvi, a fa-
kultativnemu članu se za 100% povi-
šuje članske prispevke.

Tudi vprašanju zahtev nastavljen-
cev se je posvetilo primerno pažnjo,
zahtevajoč uvedbo avtomatičnega na-

predovanja, všteta vseh let za pen-
zijo in napredovanje, paritetne disci-
plinske komisije in spremembo pra-
vilnika o službeni obleki.

Kongres se je zavzel za rešitev za-
litev industrijskih železničarjev, za
sklepanje kolektivnih pogodb, uredi-
tev delovnega časa in kot najvažnejšo
zahtevo je postavil zahtevo po sode-
lovanju in soodločanju osebja pri vseh
vprašanjih, ki tangirajo interese oseb-
ja, ker le s takimi zakoni, uredbami
in pravilniki, ki bodo sporazumno iz-
delani, bo mogoče zagarantirati raz-
voj državnih železnic, ki je v največji
meri odvisen ravno od zadovoljnosti
osebja.

Soglasno je kongres izrazil zaupni-
co centralni upravi saveza z ugotovit-
vijo, da je bilo vse delo saveza vedno
v interesu prav vseh železničarjev in
zato je kongres soglasno sklenil, da se
morajo podvzeti vsi ukrepi, da se osi-
gura legalnost edine razredne železni-
čarske organizacije v Jugoslaviji kot
edine res prave zaščitnice interesov
vsega osebja državnih prometnih usta-
nov.

Na drugem mestu objavljamo
glavne zaključke kongresa, ki so bili
tako dostavljeni vsem odločujočim
činiteljem, na katerih je sedaj, da iz-
vedejo upravičene zahteve železničar-
jev že z novim budžetom in novim
finančnim zakonom.

Na nas prav vseh železničarjih pa
je, da ne držimo križem rok, da ne
čakamo, kdaj bo priletela kaka drob-
tina, marveč da se z vsemi silami
borimo za uresničenje in izvedbo na-
ših upravičenih zahtev.

Kongres je za nami, začrtal pa nam
je naloge za bodoče delo. Za izvršitev
teh nalog se mora zavzeti prav vsak
član, mora doprinesiti svojo žrtev sle-
herni železničar s tem, da pomaga
graditi močno obrambno organizacijo,
ki bo zmožna zaustaviti redukcije,
ukinjanje pravic in ki bo zmožna
boriti se za pridobitev novih pravic,
za boljše bodočnost delavstva.

Zato vsi na delo!

Odgovori iz Beograda in vprašanja.

G. minister socialne politike in na-
rodnega zdravja, Pucelj, nam je po-
slal sledeči odgovor:

»Prejel sem poslani memorandum
o nepravilnem razvrstjanju blizu 200
železniških uslužbencev ter ga odsto-
pil g. ministru saobračaja s prošnjo,
da stvar popravi z amandmanom v fi-
nančnem zakonu.«

G. narodni poslanec Anton Krejči
je odgovoril:

»Prejel sem Vaše pismo kakor tudi
poslanico, ter sem na isto opozoril g.
ministra saobračaja. O stvari hočem
obširno govoriti samo v debati o pro-
računu ministrstva saobračaja. Pri tej
prilici iznesem Vaše težnje ter bom
prosil, da se jim z merodajne strani
posveti vsa pažnja, ker poznam pri-
like in vem, da so Vaše težnje upra-
vičene. Z ozirom na težki položaj, v
katerem se danes nahajamo, je malo
upanja, da bi mogli vse doseči. Ali po-
skušati moramo, da vsaj deloma olaj-
šamo težek položaj.«

Kaj bo z razliko?

Radi izplačila razlike so se podruž-
nice USŽJ obrnile na vse gg. narodne
poslance z ozirom na obljubo, ki jo je
dobila deputacija v ministru saobra-
čaja, da bo diferenca izplačana za
Božič. Prejeli smo od več gg. po-
slancev odgovore, ki vsi podčrtavajo
izredno težek finančni položaj, v ka-

terem se nahajamo. G. poslanec prof.
Pavlič je tozadevno govoril z mini-
strom saobračaja Radivojevićem, ki
mu je izjavil, da na diferenco sedaj ni
računati, ker ministrstvo saobračaja
nima denarja. Enako je glede brez-
plačnih dopustov, ker bi za ukinjenje
brezplačnih dopustov ministrstvo sa-
obračaja potrebovalo posebne kredite,
ki pa jih finančno ministrstvo ne da.

Ponovno opozarjamo tem potom
prav vse gg. poslance in ministre, da
je delavska diferenca iz leta 1923. že
nad 10 let star dolg, ki ga dolguje
delodajalec svojim delavcem in da se
sedaj ravno ti delavci nahajajo v ne-
znosnem položaju ter je za to sveta
dolžnost vseh odločujočih, da poskrbe,
da bo za Božič vsaj ta dolg poravnani.

Ministarstvu saobračaja Beograd.

Leta 1923/24 so železniški delavci
zaslužili diferenco. Po nešteto inter-
vencijah je bilo izplačilo difference
odobreno

Dne 26. VI. 1931. je Ministrstvo sa-
obračaja ponovno odredilo, da se di-
ferenca izplača.

Za lanski božič so dobili delavci na
teritoriju Ljubljanske železniške di-
rekcije izplačano na račun le 10 od-
stotkov.

Tekom letošnjega budžetnega leta
je zagrebška direkcija v celoti izpla-

čala diferenco svojim delavcem in
edino še delavstvo ljubljanske direk-
cije ima za dobiti svoj zaslužek, za-
služen pred 10 leti,

Vse deputacije železničarjev so do-
bile večkrat obljube in zagotovila, da

bo diferenca takoj izplačana in tudi
zadnja deputacija je dobila zagotovi-
lo, da bo diferenca izplačana za Božič
1933.

USŽJ.

Sekcija upokojencev.

Deputacija v Beogradu.

Deputacija centralne sekcije upo-
kojencev, v katerih sta bila ss. Moze-
tič in Ravnik se je dne 24. in 25. no-
vembra oglašila pri vseh odločujočih
instancah v Beogradu.

Predala je spomenice o težkem po-
ložaju upokojencev — nastavljenih in
delavcev — v finančnem odboru na-
rodne skupščine, Ministrstvu saobra-
čaja, centralni upravi humanitarnih
fondov, g. ministru socialne politike
Pucelju ter več narodnim poslancem.

Deputacija je dobila zagotovilo, da
bodo sedaj pri sestavi novega finanč-
nega zakona posvetili posebno pažnjo
rešitvi vprašanja kronskih rentnikov
ter je dobila nadalje zagotovilo, da bo
delavska diferenca izplačana tudi v
ljubljski direkciji.

Enako bo centralna uprava huma-
nitarnih fondov pospešila rešitev pri-
tožbe proti 100 odstotnemu povišanju
članskih prispevkov fakultativnih čla-
nov za bolniški fond ter vprašanje odo-
bitve fakultativnega članstva tudi
upokojenim delavcem.

G. minister Pucelj je izjavil, da se
bo zavzel za rešitev vseh predloženih
vprašanj, kolikor bo v njegovi moči.

Dolžnost sekcije upokojencev pa
bo, da ne bo sedaj čakala, kdaj bo ka-
tera izmed predloženih zadev rešena,
marveč da bo vršila vedno nove inter-
vencije, da bo vedno na novo dregala
in zahtevala ugoditev predloženih za-
htev upokojencev.

Predložene spomenice.

Finančnemu odboru narodne skup-
ščine in posameznim poslancem so bile
predložene sledeče spomenice:

glede prevedbe kronskih rent na
dinarsko veljavo,
glede izjednačenja kronskih pokoj-
nin in staroupokojencev sploh,
glede izplačila delavske difference
iz leta 1923,
glede ureditve delavskega pokoj-
ninskega fonda in črtanja naknadnih
vplačil za starostno zavarovanje de-
lavcev.

Centralni upravi humanitarnih fon-
dov je bila predložena obširna spome-
nica glede ukinjenja povišanja pri-
spevka fakultativnih članov in glede
nadaljevanja članstva ukopjenih de-
lavcev.

Naša spomenica se glasi:
Potpisanoj sekciji penzionera Saveza
saobračajnih in transportnih namještenika
i radnika Jugoslavije čast je obratiti se
molbom, za hitno rešavanje slijedećih pi-
tanja:

1. Kao prilog A priložena je predstava,
upućena Centralnoj upravi humanit.
fondova po pitanju fakultativnog članstva
penzionera i to: da se ukida uvećenje član-
skog uloga, koje je odredila Centralna
uprava protivno postojećoj naredbi i da
se odobri penzionisanim radnicima u smi-
slu sada važeće naredbe o osiguranju
drž. saobr. osoblja produženje članstva i
posle penzionisanja.

2. Kao prilog B, priložena je predstava,
upućena finansijskom odboru Narodne
skupštine po pitanju prevodjenja krun-
skih renta u službi ozledjenim železniča-
rima, izjednačenju krunskih penzija, ko-
je su bile već davno izjednačene u svim
nasledstvenim državama kao i redovnoj is-
plati dugujućih penzija iz ranijih budjet-
skih godina.

Istovremeno zamolili smo, da se odobri
potreban kredit za isplatu difference rad-
nicima drž. saobr. ustanova iz god. 1923.,
koja je već bila isplaćena u svim želez-
ničkim direkcijama izuzev Direkcije drž.
željeznica u Ljubljani.

4. Pitanje voznih povlastica za penzio-
nisanu osoblje. Sa pravilnicima o voznim

povlasticima bile su penzionerima oduze-
te povlastice za neograničeni broj putu-
vanja po režijskim cjenama, istovremeno
bila je ukidana povlastica za penzionere kao
i povlastica za besplatan podvoz zimnice.
Jer su prinadležnosti penzionera manje
od prinadležnosti aktivnog osoblja, pen-
zioneri još više trebaju vozne povlastice,
da si mogu na velikim pijacama nabaviti
živežne namirnice kao i preskrbeti se sa
zimnicom i gorivom za zimu. Zbog ukida-
nja ovih povlastica došli su u težak polo-
žaj, od kojeg nima nikakve koristi ni ž-
ljeznička uprava te molimo, da bi povod-
om definitivne redakcije novog pravil-
nika o voznim pogodnostima opet odo-
brilo i penzionisanom osoblju one vozne
pogodnosti, koje su uživali za vrijeme
aktivne službe to jest:

vožnju po povlašćenju cijeni za ne-
ograničan broj putovanja,

besplatan prevoz ugljena i gorivog
drva i

besplatan prevoz zimnice.
Istovremeno neka se ukida i objave za
putovanja za penzionisano osoblje.

Glavni upravi delavskega penzij-
skega fonda pa je bila predložena sle-
deća spomenica:

Podpisana sekcija upokojencev se
obrača do glavne uprave pokojninskega
fonda s predstavo glede naknadnih član-
skih prispevkov delavcev za penzijski
fond s prošnjo, da bi glavna uprava čim-
preje izdelala definitiven statut penzijske-
ga fonda ob sodelovanju zastopnikov de-
lavstva.

Kot najnujnejše pa naj bi se rešilo:

Z odredbami delavskega pravilnika iz
leta 1933 je ponovno predvideno, da mo-
rajo vsi delavci brez izjeme, ali so bili
člani prejšnjih provizijskih zavodov, ali
ne, plačati na novo prispevke za delavski
penzijski fond in sicer za ves čas vraču-
nanega članstva. Povodom obračuna teh
članskih prispevkov pa se jim ne vračuna
prejšnjih članskih prispevkov v odgovar-
jajoči višini odnosno valuti, marveč se ra-
čuna predvojne krone samo za en dinar,
tako, da mora delavec, ki je skozi deset-
letja redno vsak mesec plačeval članske
prispevke v predvojnih kronah sedaj za
vsak mesec doplačati še po Din 34.—, pro-
fesionist pa celo po Din 60.—. Ker so vsi
taki delavci v prejšnjih penzijskih fondih
plačali polne članske prispevke smatramo,
da je edino pravilno, da se njim ves čas
vračuna brez vsakega doplačila in odgo-
varjajočo članarino krije z likvidacijo
prejšnjih pokojninskih fondov, ki so bili
skoraj vsi visoko aktivni.

Čast nam je zaprositi, da bi se čimpre-
je izvedla avtonomija penzijskega fonda,
da bi tako delavci aktivno sodelovali pri
upravljanju fonda in da bi se pravočasno
podvzeli vsi potrebni ukrepi, da se pre-
preči pasivnost delavskih pokojninskih
fondov.

Končno prosimo, da bi se podvzelo vse
potrebno, da bi se delavcem, upokojenim
po 1. januarju 1931 izplačevalo draginjske
doklade, ker sedanje pokojnine delavcev
po odtegnitvi velikih tekočih in naknadnih
članskih prispevkov niso zadostne niti za
preživljanje samega delavca, kaj šele za
preživljanje družine.

Centralna sekcija ukopjenecv SSTR.

Stavbena in kreditna zadruga

»Bajtar«

Ljubljana, Kolodvorska ulica 26
(dvorišče)

daje svojim članom

4% hipotekarna posojila.

S temi posojili hoče zadruga
omogočiti gradnjo ali nakup
hišice tudi onim železničar-
jem, svojim članom, ki nimajo
zadostnih sredstev. Več se
poizve v zadr. pisarni med
uradnimi urami, in sicer vsak
ponedeljek in petek od 18.
do 19. ure in vsako sredo od
13:30 do 14:30 ure.

Sklepi izrednega kongresa USŽJ

Resolucija o položaju delavstva.

Izredni kongres USŽJ je po razpravi o položaju delavstva državnih prometnih ustanov

konstatiral:

1. da delavsko vprašanje ni bilo rešeno niti s pravilnikom o pomožnem osebju iz leta 1930 in niti z delavskim pravilnikom iz leta 1933, marveč da so bile z navedenimi pravilniki vse dotlej sukcesivno uvedene redukcije prejemkov in pravic delavskega osebja uzakonjene ter so prišli vsled tega delavci v neznosen položaj,

2. da se ne izvaja one odredbe sedaj veljavnega delavskega pravilnika, ki predvidevajo pravice osebja ter delavci ne morejo:

a) izkoristiti svojih pravic na redni letni dopust,

b) voliti delavskih zaupnikov, ki so predvideni z zakonom o zaščiti delavcev,

c) sodelovati v upravi penzijskega fonda, za katerega morajo prispevati velike redne in naknadne članske prispevke,

d) dobiti izplačanih odškodnin za službena potovanja in za delo izven domicilne postaje,

3. da delavci na teritoriju ljubljanske železniške direkcije do danes še niso dobili izplačane diference iz leta 1923,

4. da se je delavcem zmanjšalo njihove zasluge za 10 odstotkov, čeprav zakon o zmanjšanju prejemkov ni veljal za delavsko osebje, marveč samo za nastavljen osebje,

5. da se od delavcev, članov prejšnjih provizijskih zavodov zahteva še enkratno plačilo članskih prispevkov za ves čas prejšnjega članstva,

6. da se že tako neznosen položaj delavstva pri državnih prometnih napravah še poslabšuje s skrajšanjem delovnega časa in istočasnim zmanjšanjem prejemkov, dalje z uvedbo brezplačnih dopustov, radi katerih propadajo sedaj družine tisočev in tisočev delavcev.

Na podlagi teh konstatacij izredni kongres

sklene:

da se še enkrat apelira na vse odločujoče, da čimpreje definitivno rešijo delavska vprašanja in da kot najnujnejše odrede sledeče:

1. da se takoj ukine 10 odstotna redukcija delavskih prejemkov, ker ni osnovana na zakonu o zmanjšanju prejemkov ter da se odtegnjeni zneski delavstvu povrnejo.

2. da se ukinejo brezplačni dopusti za delavce in zagantira zaslužek za vse delovne dni v mesecu,

3. da se izplača delavcem v ljubljanski železniški direkciji diferenca iz leta 1923,

4. da se odredi vsem direkcijam, da morajo točno izvajati vse odredbe delavskega pravilnika tudi tam, kjer predvidevajo pravice osebja,

5. da se čimpreje izdela definitivni delavski pravilnik, s katerim naj se uredi pravice in dolžnosti osebja z upoštevanjem vseh odredb obstoječih socialno-političnih zakonov ter naj se ta pravilnik izdela ob sodelovanju delavskih predstavnikov,

6. da se izdela s sodelovanjem delavstva statut avtonomnega penzijskega fonda ter naj se s tem statutom zagantira:

a) da prevzamejo državne železnice izplačevanje delavskih pokojnin za dobo 10 let popolnoma v svoje breme, da bi se tako v tem času zbral osnovni kapital za ustanovitev penzijskega fonda,

b) da se izvede likvidacija vseh prejšnjih penzijskih fondov in da se imetje vseh teh fondov prenese v novi penzijski fond,

c) da se zaračuna vse članstvo v prejšnjih provizijskih zavodih tudi v novem pokojninskem zavodu brez kakršnegakoli doplačila.

Za nastavljen osebje.

Izredni kongres Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije ugotavlja:

da se je z novim zakonom o drž. prom. osebju iz leta 1931 odvzelo na-

stavljenem več dotlej užvanih pravic, zlasti pa:

1. da se je več preje eksekutivnih kategorij uslužbencev uvrstilo med neeksekutivne,

2. da se je ukinil sistem avtomatičnega napredovanja po službenih letih,

3. da se za odrejanje penzije in tudi za odrejanje plače pri nastavitvi ne vračuna neprekinjena železniška služba, ki jo je dotični odslužil v svojstvu stalnega delavca.

Nadalje se ne izvaja one odredbe zakona, ki predvidevajo pravice osebja, zlasti se ne izvaja dolžb o osemurnem delovnem času, se ne podeljuje redni letni dopust in ne vrše napredovanja v položajnih skupinah.

Z novim pravilnikom o službeni obleki, tudi ni pravično rešeno vprašanje pavšala za službeno obleko.

Na podlagi teh konstatacij kongres

sklene:

1. da se mora z novelo k zakonu odnosno z novim zakonom o drž. prom. osebju zagantirati:

avtomatično napredovanje po službenih letih,

vračunanje delavskih službenih let povodom nastavitve tako za penzijo kot za napredovanje,

ponovno uvrstitev vseh onih kategorij, ki so bile do 1. julija 1931 eksekutivne, nazaj v eksekutivno službo,

2. da se vedno podeljuje letni dopust,

3. da se zasigura v budžetu zadosten kredit, da se bo zamoglo tekom prihodnjega budžetnega leta izvršiti napredovanje v višje grupe vseh onih uslužbencev, ki so že izpolnili vse zakonite pogoje za napredovanje,

4. da se strogo izvaja osemurnik ter temu odgovarjajoče sestavlja turnuse,

5. da se zopet ustanovi paritetne disciplinske komisije. Kongres končno apelira na Ministarstvo saobračaja in Ministarstvo financ, da ukine tretji draginjski razred, ker se nahajajo vsi uslužbenci, ki spadajo v ta draginjski razred, v zelo težkem položaju, ker morajo nakupovati vsa živila v mestih odnosno nabavljajalnih zadrugah, a njihovi prejemki so dosti manjši od prejemkov ostalih uslužbencev.

Resolucija o položaju in zahtevah upokojenecv.

Izredni kongres »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije«, ki se je vršil dne 3. decembra 1933 v Ljubljani je po razpravi o položaju upokojenecv, milošinarjev in rentnerjev

konstatiral:

1. da do danes še ni rešeno vprašanje prevedbe kronskih rentnikov v sedanjem draginjskim razmeram odgovarjajoče dinarske rente;

2. da še ni izvršeno izjednačenje kronskih upokojenecv in staroupokojenecv ter milošinarjev in provizionistov z novimi pokojninami, kar je bilo že davno izvršeno v ostalih nasledstvenih državah;

3. da z ustanovitvijo novega delavskega pokojninskega fonda ni rešeno vprašanje starostnega zavarovanja delavcev, ker je novi pokojninski fond že sedaj pasiven.

Poleg tega se zahteva od delavcev še enkratno vplačilo članarine za ona leta prejšnjega članstva, za katera so že plačali članarino v odgovarjajočih zneskih in ni zagantirana avtonomija fonda, za katerega nima delavstvo nikakega vpliva.

4. da so se upokojenecv reducirale vozne ugodnosti, ukinile vozne ugodnosti za prevoz kuriva in živil,

5. da je položaj tudi novoupokojenih delavcev nevzdržen, ker se jim ne priznajo nikake draginjske in rodbinske doklade;

6. da se onemogoča upokojenim delavcem nadaljevanje članstva v bolniškem fondu, a fakultativnim članom da se je brez sklepa glavne skupščine povišalo članski prispevek za bolniško zavarovanje za 100 %.

Na podlagi prednavedenega se obrača kongres do vseh odločujočih činiteljev, da posvete vprašanju upokojenecv posebno pažnjo, zlasti pa

predlaga,

da se nujno izvede sledeče:

1. da se z novim finančnim zakonom za leto 1934-35 izvede pravilna prevedba rent kronskih rentnikov in pooblasti Ministrstvo financ, da se izdela nova uredba odnosno zakon o »izjednačenju pokojnin kronskih in staroupokojenecv z novimi pokojninami«,

2. da se izdela nov pravilnik o pokojninskem fondu za delavce, ki naj bo avtonomen in zagantira delavstvu soupravljanje tega fonda, ter da se vračuna vse članstvo v prejšnjih provizijskih zavodih v novi fond brez ponovnih doplačil ter obveže državne prometne ustanove, da prevzamejo za gotovo dobo let izplačevanje vseh pokojnin, da se nabere zadosten osnovni kapital v novem delavskem fondu,

3. da se z novim pravilnikom o vozni ugodnosti povrne upokojenecv one vozne ugodnosti, ki so jih imeli kot aktivni uslužbenci,

4. da se tudi novoupokojenim delavcem priznajo odgovarjajoče draginjske in rodbinske doklade in tako omogoči pošteno preživljanje,

5. da se uredi vprašanje fakultativnega članstva v bolniškem fondu za vse upokojene železničarje brez razlike na podlagi veljavne naredbe o zavarovanju drž. prom. osebja za slučaj bolezni,

6. da se zasigura potrebne kredite, da se bodo penzije izplačevale redno prvega v mesecu in da se čimpreje izplača velike zaostanke na penzijskih prejemkih iz prejšnjih budžetnih let.

Kongres apelira na vse odločujoče da posvete rešitvi vprašanja upokojenecv in izjednačenju pokojnin ter prevedbi kronskih rent posebno pažnjo, da se enkrat končno veljavno vsa ta vprašanja pravično reši.

Resolucija o zadevah bolniškega zavarovanja železničarjev.

Izredni kongres »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije«, ki se je vršil v Ljubljani dne 3. decembra 1933 je po razpravi o bolniškem zavarovanju železničarjev

ugotovil:

1. da ni izvedena samouprava bolniškega fonda železničarjev marveč, da odločuje v bolniškem fondu delodajalec, ker je vsak sklep »samoupravnih« organov polnomočen še le, ko ga potrdi minister saobračaja,

2. da uredba o zavarovanju železničarjev ne nudi železničarjem vseh onih pravic, katere nudi zakon o zavarovanju delavcev privatnemu delavstvu,

3. da se ne dovoli upokojenim delavcem nadaljevanje fakultativnega članstva v bolniškem fondu,

4. da se je protizakonito brez sklepa glavne skupščine povečalo članski prispevek za upokojene člane bolniškega fonda za 100%,

5. da se namerava z novim budžetom bolniškega fonda reducirati sedanje članske pravice, omejiti zobozdravljenje in tudi druge dajatve bolniškega fonda,

6. da se še vedno neredno izplačuje hranarina bolnim delavcem in zavlačuje po več mesecev izplačevanje hranarine ter 30% diference delavcem, ki imajo nezgodo v službi.

Na podlagi prednavedenih ugotovitev postavlja izredni kongres sledeče

zahteve:

1. da se zasigura popolna avtonomija bolniškega fonda s tem, da so sklepi oblastnih skupščin v okviru naredbe in vsi sklepi glavne skupščine takoj izvršni,

2. da se v budžetu saobračajnih ustanov predvidi za vsako leto zadosten znesek za prispevek delodajalca v bolniški fond ter da se ta prispevek izplačuje redno mesečno vsaki oblasti upravi bolniškega fonda,

3. da se izvede proporcionalen način volitev delegatov za skupščine,

4. da se tudi upokojene delavce sprejme za člane bolniškega fonda in ukinje protizakonito povečanje članskega prispevka fakultativnih članov,

5. da se ne okrne nobene sedanjih pravic železničarjev v bolniškem fondu,

6. da se redno koncem meseca zajedno s plačo izplačuje hranarina bolnim delavcem.

UTRINKI IZREDNEGA OBČNEGA ZBORA »PODPORNEGA DRUŠTVA ŽELEZNIŠKIH USLUŽBENCEV IN UPOKOJENCEV V LJUBLJANI V HOTELU »UNION« V LJUBLJANI, DNE 22. OKTOBRA 1933.

Dne 22. oktobra t. l. je bil na zahtevo akcijskega odbora ter 1965 društvenih članov, na podlagi § 8 društvenih pravil sklican izredni občni zbor Podpornega društva v hotelu »Union«. Društveni predsednik je otvoril izredni občni zbor ter si podelil sam sebi besedo s tem, da je opravičeval odborovo delovanje, preden je prepustil besedo sklicateljevo izrednega občnega zbora, da bi podali obtožnico.

Ko je predsednik svoj približno pol ure trajajoč govor končal, sta člana akcijskega odbora Urbič in Mozetič zahtevala podelitev besede, da razložita razloge, ki so jih vodili do sklicanja izrednega občnega zbora.

Neoziraje se na to upravičeno zahtevo, je pa predsednik še preje potrdil besedo neizogibnemu g. načelniku Deržiču. Kljub protestu zborovalcev in to krepkemu protestu, je Deržič pričel z njegovimi običajnimi izjavami, ki so trajala tri četrt ure. Njegov govor je tvoril samo opravičevanje ukrepov odborovih ter obstojal deloma iz političnih izjav. Trdil je namreč, da se leta 1917 in 1918 nikdar ne vrnejo več, česar zborovalci sami niso kapirali, zakaj gre. Govor Deržiča je obstojal iz samih olepševalnih fraz in socialnih čutov, katere čute aktivni železničarji najbolj na sebi občutijo.

Po izjavianjih Deržičevih je slednjič predsednik podal besedo članu akcijskega odbora Urbiču, katerega govor se je sukal okoli neopravičenega odklajanja poviška posmrtnaj od strani sedanjega odbora. Poudarjal je opravičeno sodbo o nakupu hotela Tratnik v Ljubljani, nadalje zaradi nameravane preosnove tega društva v pomožno blagajno na zavarovalni podlagi, vsled česar bodo morali člani večje prispevke plačevati. a manje odpravine prejema. Po izjavianjih člana Urbiča je prejel član Mozetič besedo.

Takoj po pričetku njegovega govora se je pričel predsednik Škerjanc z vprašanji vmešavati ter ga v njegovem govoru motiti. Med delegati so se začeli medklicati, da naj se dovoli Mozetiču 5 ali 10 minuten govor. Navzoče zborovalce je ta zahteva razburila in pričelo se je z glasnim protestom.

Ko se je članu Mozetiču posrečilo uloviti čas med glasnim nemirom, je pričel takoj z obtožnico o aferi 87 podtaknjenih glasovnic pri občnem zboru 5. marca t. l., na kar je izbruhnil med našimi nasprotniki silen trušč brez prenehanja, tako, da Mozetiču ni bilo mogoče priti do besede, da bi zamogel iznesti precej obtežilen in obsežen referat. Ko je Mozetič uvidel, da so mu nadaljna izjavianja onemogočena, se je čutil prisiljenega, nadaljni referat ukiniti ter zborovalce pozvati, da zapustijo v protest zborovalno dvorano, češ da se nam zabranjuje poročati o aferi, radi katere je bil v prvi vrsti sklican izredni občni zbor.

Zborovalci so temu pozivu sledili ter dvorano izpraznili, v kateri so ostali samo delegati ter nekaj radovednih članov, največ pripadnikov zvezarjev.

Po izpraznitvi dvorane se je delegatsko zborovanje nadaljevalo ter so delegati na predlog predsedstva z večino glasov sklenili, da se akcijski odbor obstoječ iz Urbiča, Mozetiča in Zottmana izključi iz društva, in sicer zaradi tega, ker so delovali proti mnenju večine članstva in s tem društvu materialno še bolj pa moralno škodovali. Akcijskemu odboru bodo morali društveni diktatorji dokazati to odškodovanje.

Akcijski odbor je v teku meseca marca letošnjega leta zahteval, da se sestavi društveno razsodišče, katero naj bi se pečalo zaradi nepravilnosti v glavnem zaradi podtaknjenih glasovnic pri točki dnevnega reda »Volitev odbora«.

Ako bi predsedstvo zahtevi »akcijskega odbora« sledilo in sestavilo razsodišče, bi se zadeva že davno morda ugledila ter ne bi vsled tega bilo potrebno sklicati izredni občni zbor.

Če so nastali stroški, so jih zakrivali edino gospodje iz sedanjega vodstva.

Zaključci vanrednog kongresa USŽJ

Rezolucija o položaju radnika drž. saobr. ustanova.

Vanredni kongres »Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije«, koji je bio održan dne 3. decembra 1933 g. u Ljubljani doneo je po pitanju položaja radnika drž. saobr. ustanova slijedeće

konstatacije:

1. da nije bilo radničko pitanje rešeno ni sa pravilnikom o pomoćnom osoblju drž. saobr. ustanova iz god. 1930, ni sa pravilnikom o radnicima iz godine 1933., već da su bile pomenutim pravilnicima sve tada sukcesivno sprovedjene redukcije zarada i prava radničkog osoblja sankcionisane i su bili tim pravilnicima radnici dovedeni u neizdrživ položaj,

2. da se ne sprovadjaju one odredbe sada važećeg pravilnika o radnicima, koje predviđaju prava osoblja i da radnici ne mogu:

a) koristiti svog prava na redovni godišnji odmor,

b) birati radničkih povjerenika, koji su predviđeni zakonom o zasuti radnika,

c) sudjelovati u upravi penzionog fonda, za kojeg moraju ponositi velike redovne i naknadne članske uloge,

d) dobiti isplaćenih putnih troškova — dijeta — za rad van domaćine stanice,

3. da radnici na teritoriji ljubljanske željezničke direkcije do danas nisu primili isplaćene diferencije iz god. 1923.,

4. da se je radnicima smanjilo njihove zarade za 10%, i ako zakon o smanjenju prinadležnosti nije važio za radničko osoblje, već samo za osoblje, koje je bilo regulisano,

5. da se od radnika, članova prijašnjih provizionih fondova traži još jedan put naplata članskih uloga za penzioni fond za sve vreme prijašnjeg članstva,

6. da se već onako težak položaj radnika drž. saobr. ustanova još pogoršava skraćivanjem radnog vremena te istovremenim smanjenjem njihovih zarada, kao i uvođenjem besplatnih dopusta, zbog kojih propadaju sada porodice hiljada i hiljada radnika.

Na osnovu ovih konstatacija vanredni kongres primio je

zaključak

da se još jednom apeluje na sve merodavne, da odmah pristupe definitivnom rešavanju radničkih pitanja i da kao najhitnije odrede slijede:

1. da se odmah ukida 10% redukcija radničkih zarada, jer je neosnovana na zakonu o smanjenju prinadležnosti, te da se na taj račun sustegnuti iznosi radnicima povrate.

2. da se ukidaju besplatni dopusti za radnike drž. saobr. ustanova te im zagaruje zaradu za sve radne dane u mjesecu,

3. da se isplati radnicima u ljubljanskoj željezničkoj direkciji diferencija iz god. 1923.,

4. da se naredi svim direkcijama, da tačno primenjuju sve odredbe pravilnika o radnicima i tamo, gdje predviđaju prava osoblja,

5. da se pristupi definitivnoj izradi posebnog pravilnika o radnicima, kojim neka se definitivno reguliše prava i dužnosti osoblja sa priznavanjem sviju odredaba postojećih socialno-političkih zakona i to uz saradnju predstavnika radnika,

6. da se izradi statut autonomnog penzionog fonda uz saradnju predstavnika radnika i ovim statutom zagaruje:

a) da državne saobraćajne ustanove preuzmu za 10 godina isplaćivanje sviju penzijskih prinadležnosti radnika, da se u to vreme sakupi osnovni kapital za fundiranje penzionog fonda,

b) da se sprovede likvidacija sviju prijašnjih penzionih fondova i sav imetak ovih penzionih fondova prenese u novi penzioni fond,

c) da se uračuna sve vreme članstva u prijašnjim penzionim fondovima za novi penzioni fond bez naplate ma kakve nove članarine.

Rezolucija po pitanju regulisanog osoblja.

Vanredni kongres »Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije«, održan u Ljubljani dne 3. XII. 1933. god. konstatuje:

da se je novim zakonom o drž. saobr. osoblju iz god. 1931 oduzelo regulisanom osoblju više prava a posebno:

1. da se je više prije egzekutivnih kategorija službenika uvrstilo medju neegzekutivne,

2. da se je ukidao sistem automatičkog unapredjenja prema službenim godinama,

3. da se za određivanje penzije i prigodom regulisanja ne uračunava više neprekidna željeznička služba u svojstvu stalnog radnika.

Da se ne sprovadjaju one odredbe zakona, koje predviđaju prava osoblja, posebno, da se ne spovadja osam-satni radni dan, podeljuje godišnji odmor te ne sprovadja unapredjenja u položajnim grupama.

Da pravilnikom o službenem odelu nije pravedno rešeno pitanje paušala za službeno odelo.

Na osnovu ovih konstatacija kongres:

zaključuje:

1. da se novelom postojećeg zakona o drž. saobr. osoblju ili izradom novog zakona o drž. saobr. osoblju zagaruje:

automatičko unapredjenje prema godinama službe,

uračunavanje radničkih godina prigodom regulisanja za penziju kao i za unapredjenje,

ponovno izvršenje prijašnjih egzekutivnih kategorija medju egzekutivne službenike.

2. da se redovno podeljuje godišnji odmor,

3. da se u budžetu osigura dostatan kredit, da se izvede unapredjenje po položajnim grupama sviju onih službenika, koji su ispunili sve uvjete za unapredjenje u višu grupu,

4. da se sprovadja osam-satni radni dan te tome odgovarajuće sastavlja turnuse za osoblje,

5. da se opet uvede u život paritetne disciplinske komisije.

Konačno kongres apeluje na Ministarstvo saobraćaja i Ministarstvo finansija, da ukida treći razred skupocće, jer su svi službenici, koji spadaju u taj razred skupocće u veoma teškom položaju, jer se moraju služiti pijacima u gradovima i svojih nabavljačkih zadruga, a njihove prinadležnosti puno su manje od prinadležnosti ostalih službenika.

Rezolucija o položaju i zahtjevima penzionera.

Vanredni kongres USŽJ u Ljubljani posle rasprave o položaju penzionera, milostinara i rentnera

konstatuje:

1. da do danas još nije rešeno pitanje prevodjenja krunskih rentnera u sadašnjim skuparinskim prilikama odgovarajuće dinarske rente,

2. da još nije sprovedeno izjednačenje krunskih penzionera i starih penzionera u opšte te milostinara i provizionista sa novim penzijama, koje izjednačenje bilo je već davno sprovedeno u ostalim nasledstvenim državama,

3. da sa osnivanjem novog radničkog penzionog fonda nije rešeno pitanje starostnog osiguranja radnika, jer je novi radnički penzioni fond već sada pasivan.

Pored toga traži se od radnika još jedanput uplata članarine za sve godine prijašnjeg članstva, za koje je već uplatilo članarinu u odgovarajućim iznosima i konačno nije zagarujevanje avtonomija fonda, na kojeg nema radništvo nikakvog uticaja,

4. da su se penzionerima reducirale vozne pogodnosti te potpuno ukinule vozne pogodnosti za prevoz goriva i živežnih namirnica,

5. da je i položaj novo penzionisanih radnika nesnosan, jer se im ne priznaje nikakvih dodataka na skupoću, ni poročnih dodataka,

6. da se onemogućava penzionisanim radnicima produženje članstva u

bolesničkom fondu, a fakultativnim članovima bolesničkog fonda, da se je bes zaključka glavne skupštine povisilo članski ulog za bolesničko osiguranje za 100 odstotkov.

Na osnovu navedenog obrača se kongres do sviju odlučujućih činiteља, da posvete pitanju penzionera naročitu pažnju, a posebno

predlaže:

da se hitno sprovede slijedeće:

1. da se novim finansijskim zakonom za god. 1934/35 odredi pravedno prevodjenje krunskih rentnera te ovlasti Ministarstvo finansija, da izradi novu uredbu odnosno zakon o »Izjednačenju krunskih penzija i penzija staropenzionera sa novim penzijama«,

2. da se izradi novi pravilnik o radničkom penzionom fondu, kojim neka se zagaruje avtonomiju fonda, so-upravljanje radništva i uračunavanje svega članstva u prijašnjim provizionim fondovima bez nadoplate; konačno, da preuzmu državne saobraćajne ustanove za izvesno vreme isplaćivanja sviju penzija, da se sakupi dovoljan osnovni kapital za novi radnički fond,

3. da se novim pravilnikom o voznim pogodnostima povrati penzionerima one vozne pogodnosti, koje su imali kao aktivni službenici,

4. da se i novo penzionisanim radnicima prizna odgovarajuće skuparinske i porodičke dodatke,

5. da se uredi pitanje fakultativnog članstva u bolesničkom fondu za sve penzionisane željezničare bez razlike na podlagi važeće naredbe o osiguranju drž. saobr. osoblja za slučaj bolesti,

6. da se zasigura dostatne kredite za redovno isplaćivanje penzija prvog u mjesecu i da se čimprije isplati velike zaostatke na penzijama iz prijašnjih budžetskih godina.

Kongres apeluje na sve odlučujuće, da posvete rešavanju pitanja penzionera i izjednačenju penzija te prevodjenju krunskih renta naročitu pažnju, da se već jednom pravedno riješi sva ova pitanja.

Zaključak po pitanju bolesničkog osiguranja željezničara.

Vanredni kongres USŽJ posle rasprave o bolesničkom osiguranju željezničara

konstatuje:

1. da nije proizvedena avtonomija bolesničkog fonda, već da odlučuje poslodavac, jer postaje zaključak »samoupravnih« organa punomoćan tek posle potvrde po ministru saobraćaja,

2. da uredba o osiguranju željezničara ne zagaruje željezničarima svih onih prava, koje predviđa opšti zakon o osiguranju radnika,

3. da se pinzionisanih radnika ne primi za fakultativne članove bolesničkog fonda,

4. da se je protuzakonito bez zaključaka glavne skupštine povisilo članski ulog za fakultativne članove za 100%,

5. da se namjerava novim budžetom bolesničkog fonda reducirati sadašnja članska prava, ograničiti zubne radove kao i ostala prava,

6. da se još uvijek neredovno isplaćuje hranarina bolesnim radnicima te odugovlači po više meseci izplaćivanje hranarine i 30% diferencije radnicima, koji su pretrpeli nezgodu u službi.

Na osnovu ovih konstatacija vanredni kongres

traži:

1. da se osigura potpuna avtonomija bolesničkog fonda time, da postanu svi zaključci oblasnih skupština kao i svi zaključci glavne skupštine odmah izvršivi,

2. da se budžetom saobraćajnih ustanova osigura za svaku godinu dovoljan kredit za doprinos poslodavca u bolesnički fond te da se ovaj doprinos doznačuje redovno mjesečno svakoj oblasnoj upravi bolesničkog fonda,

3. da se uvodi proporcionalan sistem izbora delegata za skupštine,

4. da se i penzionisane radnike primi za fakultativne članove te ukida protuzakonito uvećanje članskog doprinosa fakultativnih članova,

5. da se ne okrne ni jednog sadašnjeg prava željezničara u bolesničkom fondu,

6. da se redovno krajem mjeseca zajedno sa platom isplaćuje hranarinu bolesnim radnicima.

Rezolucija po pitanju industrijskih željezničara.

Na izvanrednom kongresu »Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije«, održanom u Ljubljani 3. decembra 1933, a po saslušanju predstavnika industrijskih željezničara

konstatuje:

1. da je položaj industrijskih željezničara i pored toga, što se od njih traži sva stručna sprema i polaganje ispita potpuno neregulisan, i ako je regulisanje položaja tačno predviđeno zakonom o željeznicama javnog saobraćaja,

2. da je radno vreme neizmerno dugo i da traje po 10 do 18 i više sati dnevno, a prekovremeni rad ne plaća se i ako zakon o zaštiti radnika predviđa, da njegove odredbe važe i za saobraćajna preduzeća,

3. da su higijenske prilike pored ostalih industrijskih radnika i kod željezničara loše i ne odgovaraju postojećim propisima, usled čega trpe kako radnici tako i bolesničke blagajne, jer se usled toga dešavaju česta obolenja,

4. da se pruga i njena postrojenja kod većine preduzeća nalazi u veoma lošem stanju, usled štednje, koju provode preduzeća te da se na mnogo mjesta podržaje saobraćaj sa strojnom snagom i na usponu do 100‰, i konačno, da se na nekim mestima za rukovanje saobraćajem i lokomotivama upotrebljuju nestručna i neispitana lica.

Nakon svih gore izloženih konstatacija kongres donosi sledeću

rezoluciju:

1. da se naredi svim industrijskim preduzećima na osnovu odredaba zakona o željeznicama javnog saobraćaja, da pristupe regulisanju prava i dužnosti industrijskih željezničara putem sklapanja kolektivnih ugovora medju preduzećem i stručnom organizacijom željezničara,

2. da se radno vreme reguliše za sva industrijska saobraćajna preduzeća time, da se hitno sazove već objavljena anketa od Ministarstva saobraćaja pod br. 17243 od 29. avgusta 1933 g. te na istu pozove predstavnike Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije,

3. da se čimprije odredi od strane Ministarstva socialne politike i narodnog zdravlja već obećana komisija za pregled stanova i higijenskih prilika, u kojima se nalaze industrijski željezničari,

5. da se od strane Ministarstva saobraćaja odredi pregled sviju industrijskih pruga. Ova komisija da posveti naročitu pažnju uzdržavanju pruge i pregledu niveleta iznad 60‰, kako je to u propisima određeno te da saobraćaj sa strojnom snagom na svim prugama preko 60‰ zabrani, kako bi se time sprečili nesretni slučajevi, koji se sada često dešavaju na ovakvim prugama.

Konačno, da se odredi posebna komisija, koja će stalno voditi nadzor, da se rukovanje lokomotiva povjeri samo ispitanim licima.

MEMORANDUM

o položaju osoblja, regulisanog u godini 1926/27 sa uračunanjem sviju godina neprekidne željezničke službe u odgovarajuće stepene osnovne plate, a kasnije degradiranog natrag u prvi stepen osnovne plate.

Posle stupanja na snagu zakona o drž. saobr. osoblju iz god. 1923 Direkcije povodom regulisanja osoblja odredile su svakom službeniku onaj stepen osnovne plate, koji je odgovarao godinama njihove službe te je iz prigodom penzionisanja odredio penziju za sve godine željezničke službe.

Taj postupak bio je osnovan na osnovu odredbe čl. 123 drugi stav zakona o drž. saobr. osoblju iz god. 1923, koji se glasi: »Kad se dnevničar, stalni radnik, postavi za službenika sa godišnjom platom, onda će mu se za penziju računati sve vreme, koje kao stalni radnik proveo u službi drž. saobr. ustanova.

Po pitanju određivanja periodskih stepeni osnovne plate postupale su sve

direkcije prema odredbama čl. 211 zakona o drž. saobr. osoblju, koji predviđa, da se za određivanje periodskih stepeni osnovne plate računava vreme službe, koje se računava za penziju.

Na osnovu ovih propisa bilo je i u god. 1926 regulisanih oko 200 službenika u odgovarajuće stepene osnovne plate na osnovu efektivno provedenih službenih godina.

Tek sa 1. oktobrom 1926 g. počele su direkcije na osnovu finansijskog zakona za god. 1926/27 i to čl. 127 te jednog tumačenja Generalne direkcije drž. željeznica povodom regulisanja određivati samo prvi stepen osnovne plate bez obzira na godine neprekidne željezničke službe.

Taj postupak nije bio osnovan na čl. 127 finansijskog zakona za god. 1926/27, jer je bio svim članom samo protumačen čl. 206 zakona, da se samo regulisana služba posle navršene 21 godine računava za penziju i određivanje stepena osnovne plate. Čl. 206 zakona određuje jedan izuzetak za one službenike, koji na dan 28. oktobra 1923. god. nisu još imali pravo na penziju te je bio finansijskim zakonom protumačen samo taj član, dok je međutim ostao čl. 123 drugi stav još uvijek u važnosti bez svake promjene.

Svi pre I. IX. 1926 regulisani službenici u više stepene osnovne plate zadržali su ove svoje stepene te su bili napred unaprijediti i penzionisani sa uračunanjem sviju godina službe, samo onih 200 službenika, koje smo pre naveli i koji su bili isto tako regulisani sa uračunanjem sviju godina službe u odgovarajuće stepene osnovne plate, zadržalo je svoje stepene kroz tri godine sve do god. 1930. dakle rešenja o njihovom regulisanju postala su već davno izvršna, jer jih nije osporavala. Glavna kontrola te im direkcija ovih stepena ne bi smela više uzeti.

U god. 1930, kada su stigli stalnost, dobili su svi nove dekrete, kojima ih se je iz osmog pa čak i desetog stepena osnovne plate degradiralo natrag u najniži — prvi stepen osnovne plate.

Ovaj svoj postupak direkcije opravdale su rešenjem Generalne direkcije drž. željeznica br. 6487/29, koje rešenje pa ne može izmijeniti zakona te ne može imati nikakve obavezne snage, jer bi ovakvo rešenje morao izdati ili zakonodavac sam ili bi ga morala zaključiti opšta sjednica državnog saveta.

Napominjemo, da imade više ovih službenika, koji su bili regulisani tek u 55 godini starosti sa 25 pa čak i 30 godina neprekidne željezničke službe i kojima sada prestaje služba na osnovu odredaba zakona po sili samog zakona, jer su navršili 60 godinu starosti te im direkcija ne priznaje nikakvog prava na penziju navodno, jer još nemaju 10 godina regulisane službe, i ako imadu više od 30 godina godina neprekidne željezničke službe te su više od 20 godina uplaćivali u prije postojeće penzije fondove članske uloge te su si davno pre regulisanja pridobili pravo na penziju po prije važećim zakonima. Svi ovi službenici, kojim je služba prestala po sili zakona, nalaze se u očajnom položaju bez svakih prihoda, i ako su navršili više od 30 godina službe kod državnih saobraćajnih ustanova.

Taj postupak protuzakonit je iz slijedećih razloga:

Sa 1. martom 1929 g. tek izašao je »Zakon o sticanju prava na ličnu penziju«, koji propisuje, da mora svaki službenik imati najmanje 10 godina regulisane službe, da zadobije pravo na ličnu penziju i da se mu tek nakon 10 godina regulisane službe uračuna i sva ostala željeznička služba po čl. 123 zakona za penziju.

Državni savet odmah je u svojoj sjednici protumačio ovaj zakon i to odlukom br. 1025/32 od 16. decembra 1929 ne može se primeniti na one službenike saobraćajnih ustanova, koji su pre stupanja na snagu pomenutog zakona po ranijim zakonima stekli pravo na penziju.

Svi oni službenici koji su bili regulisani pre 1. marta 1929 pa su na taj dan već imali više od 10 godina neprekidne željezničke službe, zadobili su na osnovu odredbe čl. 123 drugi stav u vezi sa čl. 124 već pravo na penziju te dakle za sve ove ograničenje zakona o sticanju prava na ličnu penziju ne važi.

Dakle ne važi ovo ograničenje ni za jednog od onih 200 službenika, koji su bili regulisani u viši stepen osnovne plate u god. 1926 i kasnije degradirani u prvi stepen, jer su tada već imali više od 10 godina željezničke službe.

Pa i pozivanje Direkcije na odredbe novog zakona o drž. saobr. osoblju iz god. 1931, koji predviđa isto tako kao uvjet za sticanje prava na penziju 10 godina regulisane službe, neopravdava postupka, da se ovim službenicima penzija ne priznaje, jer se ni jednim novim zakonom ne može i ne smije oduzimati već stečena prava po ranijim zakonima.

Državni savet odmah je u svojoj višestruko presudom svojom br. 7424 od 9. aprila 1932 g. kojim je odredio, da »sprovedenje na zakon o drž. saobr. osoblju od 1. jula 1931. g. ne može biti od uticaja na pravo službenika na penziju niti ga može dovesti u gori položaj, nego što bi bio po ranijem zakonu, jer za to do njega nema nikakve krivice te se mu zbog toga ne može sporiti prava na već stečeno pravo na penziju.«

Ovim dokazima dovoljno je dokumentirano naše stanovište, da se imade svim

željezničarima, regulisanim u više stepene osnovne plate pre 1. marta 1929. g. i kasnije degradiranim protivno odredbama samog zakona u najniži stepen osnovne plate, priznati pravo na penziju sa uračunanjem sviju godina neprekidne željezničke službe.

II.

Svi u prvom djelu ovog memoranduma navedeni službenici (oko 200 po broju) još teže su prizadeti zbog njihove degradacije, izvršene u god. 1930. kada su bili iz najviših stepena degradirani natrag u prvi stepen osnovne plate. Ni jedan od ovih službenika god 1926 ne bi pristao na regulisanje, ako bi znao, da čemu se nakon tri godine osporiti ne samo pravo na penziju, oduzeti i jednostavno brisati sve godine željezničke službe te mu oduzeti čak i stepen i ga uvrstiti natrag u prvi stepen kao onog službenika koji je tek tada došao prvi put u službu drž. saobraćajnih ustanova. Direkcije prigodom regulisanja priznale su sve godine službe za stepen i za penziju. Ovo bio je razlog, da su svi pristali na regulisanje. Ova rešenja o postavljenju priznala je i Glavna kontrola, jer se protiv njih u opšte nije žalila.

Protiv svake postojeće prakse jeste postupak direkcije, da je nakon tri pa i nakon 4 godina oduzela ovim službenicima one stepene koje su uživali na osnovu izvršnih rešenja te ih uvrstila natrag u prvi stepen.

U koliko bi direkcija htela ove službenike zadržati od uračunanja sviju godina službe za unapredjenje, mogla bi jedino odrediti, da ostanu svi službenici u onim stepenima, u kojima su se nalazili na osnovu već izvršenog rešenja o postavljenju sve dotle, dok neće imadu toliko godina regulisane službe, da ih se može unaprediti u naredni viši stepen.

Na osnovu prednavedenog apelujemo na sve mjerodavne vlasti, na Ministarstvo saobraćaja, Generalnu direkciju državnih željeznica, Ministarstvo finansija, finansijski odbor Narodne skupštine i Senata i na sve gg. narodne poslanike, da bi poduzeli sve mjere, da se ispravi nepravda, naneta ovim službenicima drž. saobr. ustanova, koji su savjesno vršili dužnost po 20, 30 pa i više godina a sada, nemaju ni onih prava, koje uživaju njihovi drugovi sa polovinu manje službenih godina. Apelujemo na sve, da bi se ovo pitanje definitivno rešilo sa jednom odredbom finansijskog zakona za god. 1934/35 i predlažemo, da bi se u finansijski zakon primila kao poseban član u glavi »Ministarstvo saobraćaja« slijedeća odredba:

Čl. 121 i 124 zakona o drž. saobr. osoblju iz god. 1931 imade se za sve one službenike, koji su bili regulisani pre 1. marta 1929 god. i su na taj dan već imali više od 10 godina neprekidne službe kod drž. saobr. ustanova, tako razumjeti, da se svim ovim službenicima sva ova služba računava u rok za sticanje prava na penziju.

Svim onim službenicima drž. saobr. ustanova, koji su bili u g. 1926 regulirani više stepena odgovarajuće njihovim godinama službe i kasnije u god. 1930/31 degradirani natrag u prvi stepen, povrati se onaj stepen osnovne plate, u kojeg su bili regulisani te ih se odgovarajuće ovom stepenu prevodi na zakon o drž. saobr. osoblju iz god. 1931.

III.

Prvim stavom predloženog amandmana za finansijski zakon neće se priznati službenicima nikakva nova pogodnost i neće nastati za državne saobraćajne ustanove ili državne finansije nikakvo novo opterećenje, jer je prvim stavom samo sprovedeno tumačenje zakona na osnovu rešenja opštih sjednica državnog saveta br. 1025 od 16. decembra 1931 g. i br. 27400 od 25. sept. 1933 g.

Drugim stavom predloženog amandmana pa se povrati ograničenom broju službenika ono pravo, koje su uživali kroz tri godine na osnovu tada važećeg zakona o drž. saobr. osoblju iz g. 1923 i koje danas već uživa hiljade državnih željezničara, regulisanih u vremenu od god. 1923 do god. 1926.

KAKO NAJ PROGOVNO DELAVSTVO ŽIVI?

Ni moj namen razpravljati u tem članku o bedi, v kateri se danes progovno delavstvo nahaja. Saj to nam je vsem itak predobro znano. Prosil bi samo gospode na merodajnih mestih, da nam dajo navodila, kako naj progovni delavec živi? Kako naj si preskrbi nujno potrebne obleke, da bo mogel kljubovati raznim elementarnim neprilikam, katerim je ravno progovno delavstvo izmed vsega železniškega osobja najbolj izpostavljeno? Kako naj preskrbi svojo družino? Za najpotrebnejšo hrano in obleko? Kako naj preskrbi svojim šolo obveznim otrokom najpotrebnejše šolske potrebsčine?

Industrijalec skrbi, da se ohrani

njegov stroj v čim boljšem stanju. Zato gleda na to, da je stroj vedno čist, da mu ne primanjkuje olja in da se ne preobteži z delom. Kmet gleda na to, da je njegov konj ali vol čim boljše oskrbljen, da ima zadostno hrano, da ostane dalje časa čil in sposoben za delo.

Ker je v interesu železniške uprave, kakor prizadetega delavstva, da se mu omogoči njegov življenjski obstoj, kajti le delavec, kateremu je osigurana eksistenca bo zmožen z veseljem vršiti svojo službo, bi apelirali na merodajne faktorje, da osigurajo temu delavstvu njegov življenjski ob-

Sodr. Čanžek in Lekš dobila penzijo.

Državni zaklad obsojen na plačilo Din 50.600.— in plačilo stroškov v znesku Din 5.573.—.

Vsem železničarjem je znano, da je bilo dne 12. marca 1930 v delavnici Maribor odpuščenih več železničarjev, ki so bili aretirani radi suma komunizma na denunciacijo nekega Pečnika. Okrožno sodišče v Mariboru je oprostilo tako s. Čanžeka kot s. Lekša obtožbe po čl. 11 in 2 zak. o zaščiti države.

Ker so bile vse prošnje za zopetno zaposlitev odnosno za odmero provizije brezuspešne, sta oba vložila proti državnemu zakladu tožbo potom odvetnika dr. Reimana ter je sedaj okrajno sodišče v Ljubljani razsodilo, da mora državni zaklad plačati s. Čanžeku na račun provizije in draginjskih doklad Din 24.841.44, s. Lekšu pa Din 25.761.36 s 5 odstotnimi obrestmi od 15. septembra 1931. l. ter tudi povrati pravne stroške v znesku Din 5.573.—.

Tako sta oba težko preizkušena družinska očeta potom tožbe končno le prišla do pripadajoče jim penzije. V informacijo čitateljem objavljamo izvlečke iz razsodbe štev. C II 246/33—4.

Obe stranki se sklicujeta na to, da bi smel biti odpuščen tožnik predčasno le iz razlogov v § 18 delovnega reda iz leta 1903, ki taksativno našteva, v katerih primerih sme biti delavec predčasno odpuščen iz službe. Tak predčasen odpust iz razloga § 18 delovnega reda je smatrati za kazenski odpust in v takem primeru potem delavcu v smislu § 15 provizijskega statuta, provizija ne gre.

Tožena stranka trdi, da je bil tožnik kazensko odpuščen iz razloga § 18 delovnega reda, češ, da je tožnik sam zakrivil svojo aretacijo in s tem onemogočil prihod v službo in da je tožena stranka tudi zato, ker je rabila delavca in ni mogla čakati kdaj bo preiskava glede tožnika končana, bila upravičena ga odpustiti.

Sama potreba službe ni odpuštitveni razlog po § 18 del. reda, zato odpade vsako nadaljno razmotrivanje v tej smeri. Če je tožena stranka morala iz potrebe službe najeti drugega delavca, ker tožitelj ni mogel na delo, potem je morala tožitelju službo odpovedati in v tem primeru gre tožitelju provizija, ni ga pa smela kazensko odpustiti iz službe.

Da se podredi zapustitev službe, ali izostanek iz službe, lahko pod točko e § 18 del. reda, je potrebno, da je delavčev hotenje usmerjeno na to, da službo neopravičeno zapusti, ali da brez zadostnega opravičila na delo ne pride. Takega hotenja pa v slučaju aretacije ni. Tukaj delavcu prav nič ne pomaga njegova volja, da bi prišel na delo, ali da bi pri delu ostal, tukaj se mora le pokoravati odredbam varnostnih in sodnih organov. Ima le pravico do pritožbe radi zapore in pravice do prošnje radi izpustitve. To pa tožniku, kot je razvidno iz kazenskega spisa, ni pomagalo, ker so bile njegove prošnje za izpustitev iz preiskovalnega zapore, zavržene. Za to mu tožena stranka opravičila izostanka ni smela odreči, temveč mu je izostanek od službe morala opravičiti.

Tožnik je bil na samo ovadbo konfidenta Pečnika aretirani in odpuščen iz službe in je Pečnik še tisto malo, kolikor je prvotno dejansko obtežilnega izpovedal, pri glavni razpravi preklical, če tudi samo molče s tem, da je izpovedal, da je videl tožnika enkrat na sestanku in da so vsi umolknili, ko je prišel Pečnik zraven. S tem pa ni ostalo nobene stvarne podlage za obdolžitev ali nadaljnjo sumničenje tožnika.

Sicer pa sam sum kaznivega dejanja ne more biti podlaga za kazenski odpust. Kazenskega odpusta radi političnih deliktov § 18 delovnega reda sploh ne našteva, pa še tam, kjer našteva § 18 kot odpuštitveni razlog zagrešitev določenih kaznivih dejanj (točka d, g, h) zahteva § 18, da je dejanje izvršeno.

Tožena stranka tedaj ni bila upravičena v smislu § 18 e delovnega reda tož-

stoj. Ne zahtevamo izobilja! Pravico pa imamo zahtevati od uprave za naše pošteno delo tudi pošteno in človeka dostojno življenje.

Dogajajo se slučajji, da dostavlja nabavljalna zadruga prazne zaboje nazaj ali pa črta nujno potrebna živila mnogokrat nad polovico, to pa vsled tega, ker član s plačo ni mogel poravnati račun pri zadrugi od prejšnjega meseca. Svetujejo naj nam, kako se da brez obleke kljubovati mrazu, dežju in snegu, kateremu smo mi pri izvrševanju svojega dela neprestano izpostavljeni? Nam je to danes uganka, katere ne moremo rešiti.

nika odpustiti predčasno iz službe, zato se tožena stranka tudi ne more sklicevati na § 15/2 prov. statuta, po katerem delavcu ne gre pravica do provizije, če je kazensko iz službe odpuščen. Zato je tožnikov zahtevak po plačilu provizije utemeljen.

NA NASLOV NABAVLJALNE ZADRUGE USLUŽBENCEV DRŽ. ŽEL. V LJUBLJANI.

Kje je pojasnilo?

Čudimo se, da vodstvo zadruga do danes ni smatralo za potrebno pojasniti, koliko je resnice na govoricah o kazni za prikrivanje sladkorja in moke. V interesu zadruga je, da se to vprašanje takoj razčisti in s tem prepreči vse govorce. Din 40.000.— je lep znesek, ki bi sedaj prav prišel ubogim progovnim delavcem za praznike. Dolžnost vseh izvoljenih delegatov je, da zahtevajo razčiščenje tega vprašanja in že danes povemo, da člani ne bodo trpeli, da bi se plačala niti ena para kazni iz blagajne zadruga, marveč naj jo plačajo oni, ki so za to odgovorni.

Še eno vprašanje!

Začetkom decembra 1933 je dobilo večje število zadrugarjev neke nakaznice za večje in manjše zneske, s katerimi so lahko dvignili pri Nabavljalni zadrugi živila. Vprašamo, kako so se te nakaznice delile in ali so dobili te nakaznice vsi člani, ki nimajo nikakega premoženja in so sedaj celo na brezplačnem dopustu, ali pa so dobili te nakaznice samo gotovi izvoljenci?

Pričakujemo pojasnila, kako da je mogel dobiti nakaznico celo posestnik, ki redi doma živino ter je na železnici kot nastavljenec v službi? Če so se pripetili taki slučajji potem ima sigurno pravico do božičnice sleherni delavec, ki danes trpi vsled brezplačnega dopusta.

Gospodje že vedo, zakaj se tako branijo kontrole po drugače mislećih zadrugarjih!

Sisak

Povodom održavanja kongresa u Ljubljani ugotavljamo:

1. Da se je barem pristupilo regulisanju plate po novom radn. pravilniku od 20. maja 1933.

2. Da nije barem obustavljenih 10% od plate s danom 25. januara 1932 za 5% in danom 25. marta iste godine daljnjih 5% ukupno 10%.

3. Barem da nije u cilju smanjivanja zarade uveden 7satni radni dan ili besplatni dopusti.

4. Barem da nije skupoća svakim danom sve veća.

Iz jedne uredovne statističke tablice izvadio sam ovo:

Fiziološki minimum, koje je jedan sa vez po načinu života radnika u Jesenicama utvrdio za golo izdržavanje jedne porodice, koštao je Din 1917.55 u maju prošle godine, oktobra meseca iste godine za podmirenje toga minimuma trebalo je 2157.73. Skupoća je u tom razmaku narasla za 12.69%.

Vrlo malen broj željezničkih radnika u Zagrebu imade tu sreću ako dobije nešto preko 1000 dinara, dok pretežna većina imade ispod 1000 dinara sve do 400 dinara i manje mesečne plate.

U Zagrebu najjeftiniji stan (šupa) košta 250 dinara, radnici trebaju odjela i zimsko, onda drva, šta napokon ti ljudi jedu? Tko je znatiželjan kako željeznički radnici žive odn. šta jedu neka se obrati informacije radi na donju adresu i saznat će toga dosta.